

Csonka Endre, az ÁTI DEPO Rt. vezérigazgatója, az év logisztikai menedzsere

Csonka Endre: „...napi 12 órát ültem a traktoron vagy dolgoztam a növényházban...”

Csonka Endre (46) vidéken nőtt fel, szüleivel több helyen is laktak, végül a ceglédi Kossuth Lajos Gimnáziumban érettségizett.

– Édesapám gépészmérnök volt, több állami gazdaságban dolgozott vezetőként, végül az Első Pesti Hengermalom Rt. vezérigazgatója volt jelzi a mezőgazdasággal való kapcsolatának (gabonalogisztika) és a gépészmérnöki diplomájának háttérét, a vezérigazgató. Gyerekként gyakran ültem édesapám mellett egy autóban, amikor hétvégén is járta a határt vagy az állattartó telepeket. Ő nem szeretne volna, hogy a mezőgazdaságban dolgozzam, mert ez egy az időjárásnak kiszolgáltatott, akár nevezhetjük veszélyes üzemnek is, ahol azonnal kell döntenie, ha jó az idő, akkor éjt nappallá téve kell dolgozni, ráadásul az eredmény is időjárásfüggő.

A Gödöllői Agrártudományi Egyetem (ma Szent István Egyetem) Mezőgazdasági Gépészmérnöki Karán diplomázik 1983-ban, majd 1988-ban Melegégyővi mezőgazdasági szakmérnöki diplomát szerez.

Az egyetem után gyakornok, majd gépüzemvezető az ócsai Vörös Október Mgtsz.-nél. 1986 első felében egy évre az Egyesült Államokba megy farmgyakorlatra.

– Erről a gyakorlatról egy hónap után több magyar agrár-diplomás visszajött, ugyanis kemény fizikai munkát kellett végezni; napi 12 órát ültem a traktoron vagy dolgoztam a növényházban – emlékezik vissza a logisztikus.

Azon kívül, hogy a nyelvi készségemet is fejleszteni tudtam, számomra egy teljesen új szemléletet adott az ott eltöltött idő. Akkor tapasztalhattam meg először a piacgazdaság körülményeit: új elem volt, hogy a munkanélküliség veszélye miatt állandóan bizonyítani kell a munkahelyen, ami egy magyar tsz-ből érkezve jelentős változás volt.

Nagy tanulság volt számomra látni, hogy egy rendszer (ez esetben egy farm) akkor működik jól, ha az elemei jól működnek és mindenki száz százalékban elvégzi a feladatát, és nem többet. Itthon ezzel szemben „polihisztorok” dolgoztak, mindenki mindenhez érteni akart hatáskörén is túl, így a saját feladatát nem mindig látta el hatékonyan, és még akadályozhatta is a következő fázist. Hasznos tapasztalat ez a logisztika területére vonatkozólag is, ahol csak a jól le szabályozott egymásra épülő munkaelemek láncja működhet jól, ahol mindenki százszázalékosan és teljes felelősséggel végzi feladatát, mert csak így akadályozható meg, hogy nagyobb hibák csúszszanak a rendszerbe.

Már, mint beruházási főmérnök dolgozott a Vörös Október Mgtsz.-nél, amikor a tsz 1988-ban vegyes vállalatot alapított a CLECO angol céggel targoncák gyártására és raktározási rendszerek tervezésére valamint forgalmazására, amelynek ügyvezető igazgatója lett. – Ez a társaság az első termelő vegyes vállalatok között volt Magyarországon, évente 100-120 targoncát gyártottunk le és értékesítettük Angliában, amely a

manufakturális jelleg miatt igen nagy teljesítménynek számított. Ráadásul nagy volt a hozzáadott érték, mert nem csak alkatrészeket kellett összeszerelnünk, hanem például vaslemezről legyártanunk az alvázat – jellemzi a helyzetet a vezérigazgató.

Hat év múlva, 1992-ben a TNT nemzetközi logisztikai cég önálló üzletágot indított Magyarországon, amelynek megszerzésével őt bízták meg. – Kaptam egy autót, valamint egy táskanagyságú mobiltelefon és nekivágtam az országnak, hogy ügyfeleket szerezzek meséli a kezdeteket. Ebben az időben még nem volt jellemző a vásárolt logisztikai szolgáltatás Magyarországon, ahogy elindítottuk rendszerünket számos cég érdeklődést mutatott irántunk. A TNT-nél eltöltött nyolc évem alatt nulláról 3 milliárd forintba nőtt a társaság forgalma és közel 20 ügyfelünk volt, amelyek között olyanok is szerepeltek, mint a Nestlé, a Henkel, a ZF vagy a Hewlett Packard. Felépítettük a Nestlé központi raktárát és disztribúciós rendszerét Magyarországon, a Hewlett Packard három gyára számára „Vendor Management Inventory” típusú rendszert állítottunk fel, a ZF egri sebességváltómű gyárában raktárát építettünk és üzemeltettük a teljes ellátási láncot.

A TNT-nél eltöltött idő alatt sokat tanultam, mint logisztikus, hiszen több jól működő referencia rendszert ismerhettem meg külföldön. De tapasztalatokat szereztem, mint vállalatvezető is. A társaság 2000-ben már 200 fővel dolgozott, s nyolc év alatt kilenc közvetlen főnököm volt, akikkel – egy kivételtől eltekintve jól tudtam együttműködni – jellemzi alkalmazkodó képességét a szakember.

A TNT-t elhagyva úgy gondolta magán vállalkozásba kezd és logisztikai tanácsadóként működött. Azonban bevallása szerint, hamarosan felismerte, hogy nem az ő világa a saját tulajdonú vállalkozás, szívesebben játszik csapatban és ráadásul a kockázata is nagyobb három gyermekére, akiknek jövőjét biztonságba szereti látni: „hiszen mindent ezért csinálunk” derül ki ebből a mondatból család centrikussága.

Az ÁTI DEPO Rt.-hez is úgy került, hogy először tanácsadóként dolgozott a társaság számára. Az ÁTI DEPO Rt.-nél 2001-ben új kihívással került szembe, míg a TNT-nél a kockázat minimalizálása miatt mindent béreltek (adott esetben könnyen ki lehessen vonulni a piacról), addig az ÁTI DEPO-nál nagy ingatlan vagyont kell működtetni, raktárak, tárolók formájában és így kell komplex logisztikai és közraktározási szolgáltatást nyújtani.

Csonka Endre munkája mellett aktívan részt vesz a hazai logisztikai szakma életében is: az egyik alapító tagja a Magyar Logisztikai Egyesületnek, az Agrárlogisztikai Klubnak és a Logisztikai Oktatásért Alapítványnak a Szent István Egyetemen. 2003 májusától az MLE elnökségi tagja és alelnöke, a Gabonaszövetség elnökségének és a Supply Chain Management magazin szerkesztőbizottságának is tagja. Számos publikációja jelent meg a logisztikai szolgáltatásokról és rendszeresen tart előadásokat a Szent István Egyetemen, az ELA, az MLE és az MLBKT valamint egyéb szakmai rendezvények fórumain.

– *A logisztika területe szerteágazó. Önhöz melyik része áll közelebb?*

– Én raktáros logisztikus vagyok. A logisztika lelkének első sorban a raktár megoldásokat tartom, jó raktár nélkül nehéz rugalmas ellátó láncot üzemeltetni. Remélem ezzel nem minden-

Csonka Endre előadása az MLBKT XII. Kongresszusán

ki ért egyet! Azt azonban el kell ismernem, hogy a számítástechnika fejlődése némileg módosítja ezt a helyzetet és az informatikai rendszerek – sajnos nem csak a jók! egyre nagyobb teret követelnek maguknak a logisztikai folyamatokban.

– *Hogyan ítéli meg a magyarországi logisztikai piac fejlődését?*

– Az elmúlt 15 évben jelentősen fejlődött a logisztikai szolgáltatási piac is Magyarországon. Eljutottunk a néhány szereplős kezdeti időszakról egy magas színvonalú szolgáltatásokat nyújtani képes verseny piacig. Reméltük ez majd azzal jár, hogy megtisztul a piac: a környezet szennyező eszközöket és kétes származású üzemanyagokat felhasználó, a nem egészen törvény tisztelő, „ólcsó” szolgáltatók kiesnek és végre elérünk oda, hogy reális áron dolgozhatunk, és ne kelljen önköltségen vagy az alatt üzletet vállalni. Ez azonban még mindig nem jött el, egyes piaci szereplők mélyen önköltségi ár alatt kínálnak szolgáltatásokat, kimondottan piacszerzési célból. Ezek szintén olyan árak, amelyek törvényeket tiszteletben tartó működés alapján nem lehet kizavardni. A piaci szereplők többségének érdeke lenne, hogy ne csak az üzletláncok kapjanak büntetést, ha beszerzési ár alatt értékesítenek vagy egyéb szabálytalanság révén jutnak versenyelőnyhöz.

– *Milyen kihívás előtt állt és áll a logisztikai szakma?*

– A logisztika mindenképpen szolgáltató, szolgálja a termelést és a kereskedelmet. Kelet-európai háttérrel az elmúlt 15 évben meg kellett tanulnunk mit jelent szolgáltató, amit ma is kevesen tudnak. Ráadásul egyik pillanatról a másikra olyan megbízóknak kellett megfelelnünk, akiknek evidencia a szolgáltatás és annak minősége. Ezt a szellemet át kell vinni a szakmai oktatásba is, hogy ez ne jelentsen többé problémát. Mára elmondható, hogy létre jött egy olyan szakértő „csapat”, amelynek ez a fogalom már jelent valamit, erre lehet és kell is építenünk.

A másik nagy kihívás annak a 400 milliárd forint értékű (17 millió tonna) gabonának a lekezelése, amit a magyar mezőgazdaság megtermelt, és közel a fele exportra kell kerülni. Ez havi 700-800 ezer tonna áru kiszállítását igényelné, aminek a feltételei nincsenek meg.

Az MLBKT ez évi kongresszusának kérdésére (Rajt vagy cél?) válaszolva azt gondolom, hogy egyértelműen az EU rajtvonalán állunk és nem elég 100 méteres síkfutásra készülni, ez akár maratoni futás is lehet!

Molnár Zsolt